

Možnosti pedagogické podpory - specifické přístupy

Tři etapy školního věku:

Raný školní věk (adaptace na školní prostředí)

Střední školní věk (příprava na dospívání, změny biologické)

Starší školní věk (období puberty, přechod na 2. stupeň základní školy)

Specifika přístupů u žáků se zdravotním postižením

Potřeba přiměřené stimulace (podnětnost stimulů v rámci množství, kvalita a proměnlivosti)

Potřeba smysluplnosti a řádu (transfer, pravidelnost)

Potřeba životní jistoty a citové vazby (zvláště u žáků s MP, který nemá potřebu emancipace)

Potřeba pozitivní identity vlastního „JÁ“ (sebeúcta, sebevědomí)

Principy:

Využívání didaktické techniky (audiovizuální materiály)

Týmová spolupráce

Učit se poznávat (učit se učit – rozvíjet schopnost koncentrace, paměť a myšlení = porozumět okolnímu prostředí, chápat realitu)

Učit se jednat (akční gramotnost, získané vědomosti aplikovat do praxe, osvojit si určité kompetence = komunikovat, zvládat konfliktní situace apod.)

Učit se žít mezi lidmi (poznání sebe sama, poznávat lidi kolem sebe, tolerance)

Umět si stanovit priority (rozhodnout se, zvolit si mezi několika cíli, nést odpovědnost)

Inkluzivní vzdělávání předpokládá:

Kooperativní učení

Individuální plánování

Kooperativní řešení problémů heterogenní učební skupiny

Kooperativní učení

Pozitivní vzájemná závislost.

Osobní viditelnost a odpovědnost posiluje vzájemný respekt.

Každý člen skupiny zodpovídá za sebe i za ostatní. Problémy slabších mu nejsou lhostejné.

Členové skupiny mají vyvážené role.

Skupina hodnotí kvalitu spolupráce (sociální dovednosti apod.)

Učitel pozoruje práci skupin, podle potřeby plní roli poradce

Učitel pomáhá žáků popsat a sledovat předem zvolenou dovednost.

Skupina je heterogenní, každý může přispět jinou kvalitou své osobnosti.

Dysfunkční učení ve skupinách

Nezávislost, nemotivuje žáky ke kooperaci, k pomoci.

Jednotlivec je ve skupině ukryt.

Jednotlivec zodpovídá jen za sebe, skupina je na něm závislá.

Skupina má po celou dobu jednoho vedoucího.

Proces spolupráce se nehodnotí, jde pouze o výsledek.

Učitel nechá skupinu pracovat samostatně.

Dovednosti se mlčky předpokládají nebo se ignorují.

Skupina je homogenní, členové se starají pouze o výsledek na své úrovni.

Základní kompetence učitele v inkluzi

Používat reedukační metody a postupy, kompenzační pomůcky.

Vytvářet příznivé klima.

Rozpoznat skutečné vědomosti a dovednosti a znalosti žáka (úzce souvisí s SPD).

Vychází z toho, v čem je čák úspěšný, motivuje ho k činnosti.

Vysvětluje žákovi, v čem spočívají jeho potíže.

Citlivě vnímá reakce žáka, zamezuje stresujícímu prostředí.

Vytváří konstruktivní spolupráci s rodinou.

Zajišťuje základní podmínky pro žáka se SVP a speciálněpedagogický přístup.

Spolupracuje s výchovným poradcem, speciálním pedagogem, školním psychologem a s poradenskými pracovišti mimo školu.

Inkluzivní didaktika v ZŠ

Respektuje osobnostní zvláštnosti žáka:

- vyžaduje teoretické poznatky
- vyžaduje praktické zkušenosti

Diferencovaný a individualizovaný přístup:

- typy úkolů (množství, obsah)
- různé zdroje k učení (různorodé texty, PC učební programy,...)
- přidělení času ke splnění úkolu
- způsob vedení výuky (propojení se stylem učení žáka)
- různorodé zpětné vazby

Změna v přístupech hodnocení

Personální organizace (týmová výuka, pomoc asistentů)

Pracovat v heterogenních skupinách (bránit se rigidnímu zařazení žáků do skupin podle výkonu)

Hodnocení v inkluzivní škole

Před samotným začátkem vzdělávání učitelé pomáhá:

Co žák již ví (o probírané látce)

Jaké schopnosti ovládá

Kterým konceptům rozumí

Jaké instrukce žák potřebuje ke zvládnutí učiva

Jaké má oblasti zájmů

Hodnocení nesmí být zaměřeno na srovnávání žáka se spolužáky

Soustředí se na individuální pokrok, na plnění stanovených požadavků

Cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu

Hodnotíme:

- jak danou problematiku žák zvládá
- jak dovede zpracovat to, co se naučil
- v čem se žák zlepšil
- v čem ještě chybuje

Plánování učebních postupů a dovedností v inkluzivní škole

Návody k opakování učiva pro jeho zapamatování

Návody k elaboraci učební látky (přeformulování do vlastních slov)

Návody k přeorganizování:

- vytváření pomocných osnov
- názorný grafický přehled
- myšlenkové mapy (vystihuje strukturu učební látky)

Strategie ke kontrole pochopení

Strategie k podpoře vlastního soustředění